

het persoonlijk geloof van den Dienaar die doopt, maar aan het geloof der kerk, in wier naam hij doopt. Men heeft dus niet alleen de Hervormde kerk heeft opgehouden een kerk te zijn, en dan geldt geen enkel Doop, in haar midden bediend, ook al doopte de meest orthodoxe leeraar, of men heeft te erkennen, dat nog iets van Christus' kerk in haar overbleef en dan geldt de Doop op haar last bediend, onverschillig wie daarbij als dienaar optreedt. Een kind door een modern predikant buiten de kerk bij, in een vergadering van den Protestantbond gedoopt, is daarentegen als niet gedoopt te beschouwen, omdat de Protestantbond alle karakter van een Christelijke kerk mist.

In de tweede plaats komt de vraag ter sprake, of de Doop in de Hervormde kerk bediend wordt door hen, die daartoe ambtelijk gemachtigd zijn. Voor zoover mij bekend is, komt in de Hervormde kerk geen andere Doop voor dan door ambtsdragers bediend, zoodat aan deze voorwaarde door haar voldaan wordt.

Ten derde eindelijk nog de vraag moet worden beantwoord, of de Doop in haar midden bediend wordt naar de instelling van Christus. Juist op dit punt nu biedt de Hervormde kerk geen absolute zekerheid. Telkens hoort men van gevallen, waar eigenmachtig van de Doopsformule is afgeweken. En waar het feit geconstateerd kan worden, dat dit heeft plaats gevonden, dan dient de kerkeraad te oordeelen, of deze afwijking het wezen van den Doop raakt of niet. Zoo ja, dan is zulk een Doop als geen Doop te beschouwen.

Bij dit laatste houdt men echter in het oog de vaste stelling onzer vaders: in dubijs abstinentum, d. w. z. dat men in twijfelachtige gevallen zich behoort te onthouden. M. a. w. wanneer het door verloop van tijd of door gebrek aan getuigen niet zeker meer is uit te maken, of de Doopsformule gebruikt is, doopt men niet weder. De Roomsche kerk doopt in zulke gevallen opnieuw, maar conditioneel, omdat volgens haar aan den Doop de zaligheid hangt; de Gereformeerde kerk, die dit laatste bestrijdt, acht dan een nieuwe Doopsbediening, wegens het gevaar van wederdoop, ter eervolheid dan raadzaam.

Tegen deze praktijk, die, naar mijne overtuiging, geheel in overeenstemming is met de Gereformeerde beginselen en die dan ook algemeen in onze kerken gevolgd wordt, brengt men een drietal bedenkingen in, die ik ten slotte wil weerleggen, opdat ieder's conscientie ten volle ontlast worde.

Vooreerst werpt men tegen: dat de Doop, in de Hervormde kerk bediend, geen Doop is, omdat de Hervormde kerk niet een onzuiver, of kettersche, maar een schijnkerk is. Men vergeet daarbij echter, dat dit woord „schijnkerk“ wel gebezigd wordt om het onwettelijke en onwaarschijnlijke der Synodale organisatie aan te toonen, maar dat daarmede geenszins bedoeld is, dat in de Hervormde kerk niets meer overblijft van de Christelijke kerk. Tusschen de organisatie en de kerk moet worden onderscheiden. Wie dit niet doet, moet wel tot de conclusie, komen, dat in heel de Hervormde kerk noch een ambt, noch een sacrament, noch eenige gestalte der kerk meer te vinden is.

Ten tweede houdt men staande, dat in de Hervormde kerk alle ambtsdragers onwettig aan hun ambt zijn gekomen, en dus elk recht missen, om een ambtelijke daad als de doopsbediening te volbrengen. Dezelfde bedenking gold natuurlijk nog in veel sterker mate van de Roomsche pastoren, die niet door de gemeente, maar van boven af, door den bisschop waren aangesteld; en van de bisschoppen en den Paus, die zelfs ambten bekleeden niet alleen onbekend, maar ook in strijd met de Schrift. En toch aarzeld Calvinus niet te verklaren, dat zelfs de Paus van Rome nog wel degelijk een ambt bezat, en dat, hoe onwettig hij ook aan dat ambt gekomen was, indien hij zijn dwaling afzwoer, zijn ambt zou blijven: dienaar des Woords bij de kerk des Heeren te Rome. Immers, en dit beroep op de Schrift zelf doet alles af, ook Kajafas was op onwettige wijze, geheel tegen de ordinantie Gods in, hogepriester geworden, en toch heeft de Heilige Geest hem om zijns ambts wille als orgaan gebruikt, en Christus heeft hem als hogepriester erkend, toen Hij voor hem als aangeklaagde verscheen.

En ten derde werpt men tegen, dat de Doop in de Hervormde kerk onwettig is, omdat die Doop toebediend wordt aan denkerken, die op den Doop geen aanspraak hebben, daar zij uit ouders, buiten het verbond der genade staande, geboren zijn, terwijl de Doop toch alleen mag bediend worden „aan de kleine kinderen der geloovigen.“ Ook hier is zeer zeker een gebrek in de doopsbediening. Eigenlijk mocht het aldus niet geschieden. Gods verbond wordt daardoor ontbeid. Maar dit alles neemt de geldigheid van zulk een Doop niet weg. Hier geldt de regel: multa fieri non debent, quae facient; vele dingen moesten niet geschieden, die toch, als zij geschied zijn, van kracht zijn. Het was onrecht, dat aan Jacob in plaats van Rachel, Lea ter vrouw werd gegeven, en dat hij, en toch was het huwelijk, al was het met bedrog geschied, een wettig huwelijk, nadat het voltrokken was. Het was tegen de ordinantie Gods, dat Zippora haren zoon bemeed, want niet aan de moeder, maar aan den vader was de besnijdenis opgedragen, en toch gold de besnijdenis van Mozes' zoon als feit ook voor God, want dat dat oogenblik liet de Heere van Mozes af. De Israëlieten in het 10-stammennij, die geheel tot den Baalidienst vervallen waren, hadden het verbond Gods verbroken en waren Lo-Ammin, met mijn volk geworden. Dat zij desniettemin staande het teken der besnijdenis onderhielden, was eigenlijk een bespottig van Gods verbond. En toch is nooit door een profet Gods als eisch gesteld, dat deze besnijdenis, als men tot den dienst des Heeren wederkeerde, zou herinnert worden, maar wel, dat men de voorhuid des harten zou besnijden.

Nit de Pers.

Men leest in de *Kerk. Courant* der Ned. Herv. kerk, opmerkelijk genoeg, dit dichtstuk:

„Scheers-questie.“

Daar was er een oude kerk:
Zij bracht het Evangelie
Van 't Heeren zorge voor den menschen,
En zelfs voor menschen en lelie;
De ziel van 't zondig menschenkind
Wat van nature Christen reeds,
En greep de hand der kerk, vol hoop
Op 't Heeren Macht en Min steeds.

En menig Jonker, grootsch en rijk,
Maar met zijn volk bejaagd nog,
Bedacht de kerk, en zakte: „Dat is
Nu voor mijn ziel gedaan toch.“
Hij schonk der kerk een veld en woud,
Den pastor hield en woning,
Den armen goud... en bad den Heer
Om vrede, tot beloning.

De tijd rolt voort. — „Wij zijn ontgroeid
Aan Jonkers en aan Heeren,
„Wij gaan die lier“, zoo luidt de leus,
„Hun tirannie verlossen.“
„Nu is de dwang voor goed voorbij;
„Want wij zijn liberal, hoor!
„En dwinglandij in Kerk of Staat —
„Men zette er perk en paal voor!“

Maar, wat de Jonker had gedaan,
Dat was 't, wat men vergat toen;
Hij was der Kerke steun en stut
En dat vergat men niet nog...
Ja toen... veel verder ging men nog...
Zij gripen, als hun eigen,
Al wat de Jonker eenmaal gaf...
En de oude Kerk mag zwijgen.

Helaas! Dat, waar de man aan 't roer
Nu boer of burgerman is,
Hij met zijn liberale leus
Toch op ende op tiran is!...
Geen Jonker keek zoo hoog als hij;
Maar geveit... Dat vergeet hij;
Hij speet den baas en geeft geen dult;
Dat is goedkoop ook, weet gij?

Nu is de tijd van zwijgen uit.
Een dwang, zoo dwaas, niet langer!
De Kerk, ons dierbaar, gaat te grond;
De toestand wordt al banger...
Gemeentent! maakt uw Kerk weer vrij,
Zoo ze U een penning waard is,
En toont het, dat de vrije Geus
Van vroeger, niet ontwaard is.

En grijpt de kerkroef naar zijn buit,
Laat met zijn buit hem heengaan;
De Kerk verijst weer hier en vrij,
Draagt elk van U een steen aan.
We ontplooi 't vaandel. Broeders, op!
De kwestie wil solutie.
Gij leest op onze van de leus:
„De Kerk eischt contributie.“

Officiële Berichten.

Met verkorting uit het Kerkblad van 14 Mei.

Synode van de Kerken van Noord-Holland.

Deze Synode zal worden gehouden op Woensdag 30 Juni en aanvangt des morgens te 10 ure. Opgeve van de namen der Afgevaardigden uit de verschillende Classen en van de op het Agendum te brengen punten, wordt ingewacht bij

Dr. L. NEUMANS,
te Amsterdam.

Provinciale Synode van Utrecht.

De Kerkeraden der Gereformeerde kerken te Bunschoten A en B, door de Synode des vorigen jaars aangewezen om de Synode tegen de tweede helft van de maand Juli e. k. saam te roepen, verzoeken de punten, die men verlaagt op het Agendum voor die vergadering geplaatst te zien, uiterlijk vóór 10 Juni e. k. toe te zenden aan het adres van den laatstondergeteekende te Bunschoten.

Namens de Kerkeraden voornoemd,
Ds. J. BAKKER,
Dr. G. VAN GOOR.

Bunschoten, 10 Mei 1897.

Provinciale Synode van Gelderland.

De Classen van de Gereformeerde kerken in de provincie Gelderland worden bij dezen uitgenodigd de punten voor het Agendum en de namen der Afgevaardigden voor de Provinciale Synode van Gelderland, welke gehouden zal worden D. V. Woensdag 16 Juni 1897 te Culemborg, — voor of uiterlijk op 28 Mei te willen opgeven aan den eerstondergeteekende.

Namens den saamroependen Kerkerad te Culemborg,
W. J. DE HAAS, Praeses.

JOH. V. D. BERG, Secretar.
Culemborg, 12 Mei 1897.

Provincie Groningen.

De Provinciale Synode van Groningen wordt niet 9, maar 16 Juni gehouden. De rekening 15 Juni.

H. SCHOLTEN,
Prov. Corr.

Zuldhorn.

Door Kinderen.

VAN ONZE NAMEN.

II.

De tijd, dat aan de namen eene betekenis werd gehecht, in betrekking tot den drager, is lang voorbij. Tegenwoordig heet iemand *Heid*, al vliedt hij voor een huiskat, *Gerrit*, al is hij niet bijzonder begeert, of *Phil*, ook al houdt hij volstrekt niet van paarden. Mijnheer de *Groot* is soms klein, en mijnheer *Klein* groot van persoon of van daden. Ja, 't komt zelfs niet in ons op, ook als iemand b.v. *Kees* of *Schuit* heet, in hem iets te zoeken dat aan die dingen doet denken. Enkelde malen nog geven ouders aan hun kinderen namen, die aanduiden b.v. dat zij over hun geboorte heel blij waren, of wat zij van hen hopen. Maar in den regel gaat het niet, als de familie van Zacharias reeds woont: 't kind wordt genoemd naar een van zijn magtchap, of naar een vriend of een vriendin.

Hoe we aan onze voornamen komen, is dus duidelijk. Ze worden ons door onze ouders of soms door anderen gegeven. 't Is de naam, die ook bij onzen doop wordt genoodd; daarom heet die naam ook wel *Doopsnaam* en elders *Christennaam*.

Maar de achternamen, zulke als er volgt bij velen aan de deur staan, vanwaar komen die? We erven ze van onze ouders, maar hoe kwamen die er aan?

Wel, als gezegd, oudtijds kende men deze achternamen niet. Doch er werd eene onderscheiding noodig en daaraan hebben ze hun bestaan te danken.

Die onderscheidingen nu zijn van vele aard, zooveel zelfs, dat er een dik boek over te schrijven ware, wat natuurlijk hier niet gaat.

Veel gebruikelijk was, dat men het kind als toenaam den naam *zins vaders* gaf, b. v. *Jan Janszoon*, *Klaas Pieterzoon*, *Michiel Adriaanszoon*. Soms volgde achter den naam nog weer een toevoegsel van anderen aard, b. v. *Jan Pieterzoon Koen*, *Michiel Adriaanszoon de Ruyter* enz.

Dat *zoon* is echter in de uitspraak langzaamhand verkort tot *zen*. Janszoon werd *Jansen*; later werd ook die en afgeworpen; en zoo kreeg men *Pieter*, *Wouter*, *Hendrik*, enz.

Een tweede manier van onderscheiden was die naar iemand's *oef*. Daarom heeten zooveel menschen: bakker, smid, mulder (molenaar), kuiper, meijer (meester) enz. Ook vindt men: timmerman, bouwmeester, jager, visscher, boer en vele anderen. Dat rna namen verschillend gespeld worden, doet niets af. Dat ligt aan de verschillende tijden, aan latere veranderingen enz. Men vindt *Smith*, *Smith*, *Smith* enz. Daarbij waren

onze vaders — en zijn hun kinderen nog — weinig nauwkeurig op de spelling. Hoe de dichter *Vondel* eigenlijk heeft geheeten, weet niemand. Hij spelde zelf zijn naam op zes manieren: *Vondel*, *Van Vondel*, *Van den Vendel* enz.

Ook kon 't gebeuren, dat iemand zijn toenaam kreeg naar zijn *uiterlijk*. Dat vinden we reeds bij de vorsten, als *Karel de Kale*, *Floris de Vette*, *Karel de Dikke*, *Godfried met den Bul*, *Floris de Zwarte*, enz. 't Is dus geen wonder, dat we ook nu namen vinden met *klein*, *groot*, *lang*, *kort*, *wit*, *zwart*, *bruin* enz. Niet dat die namen altijd op het uiterlijk wezen, maar toch zeer vaak. Ook is op te merken, hoe de manier om iemand naar zekere kenmerken aan te duiden, in min aanzienlijke buurten nog voorkomt. Men vindt daar b.v. *Groffie Gerrit*, *Scheele Lijb*, *ouwe Hannes* enz. Ja 't gebeurt daar ook, dat iemand's naam nagenoeg onbekend is, en de heele buurt hem niet anders aanduidt dan als „Lange Hein“ bijv. Nog pas verhaalde iemand, hoe hij naar een adres zoekende en vrugnede, het bericht kreeg: „Je moet wezen bij „Piet den duvel.“ Dat was nu wel een heel leelijke naam, doch de zoeker kwam, toen hij naar dien naam vroeg, terecht. Nadere inlichting vroeg hij toen maar niet.

(Wegens de veelheid van andere stukken, was er deze week voor de voortzetting van het verhaal geen plaats.)

AAN VRAGERS.

We hebben tal van vragen te beantwoorden. Eenige volgen:

1. In wapenschilden ziet men somtijds een schelp afgebeeld; welke betekenis kan die hebben?

Die schelp beduidde, dat de drager van dit wapen een tocht naar het Heilige Land had gedaan als pelgrim, wat in den vroegeren tijd voor een vroom werk werd gehouden. De pelgrims (droegen hoeden met schelpen omzet. Ik kan hier nog bij vertellen, dat de spotters Voltaire, toen hem gevraagd werd hoe er schelpen kwamen in de berggesteenten van Europa, antwoordde, dat die schelpen in der tijd door de pelgrims waren verloren. Dit is een even dan antwoord als al de dwaasheid, die Voltaire tegen des Heeren Woord en dienst heeft ingebracht.

2. Of het waar is dat er dieren zijn die veel langer kunnen leven dan gewoonlijk de menschen?

De jonge lezer die dit vraagt, kan gerust gelooven dat het zoo is. De hond en de poes leven veel korter dan dooreengerekend een mensch. Maar de olifant wordt dikwijls zeer oud, wel 200 jaar, evenzo ook de schildpad. 't Is echter moeilijk na te gaan, want die beesten hebben natuurlijk geen geboortebewijs, en in de wildernis houdt niemand boek van hun jaren. Worden zij jong gevangen, dan gaat het beter, doch in de diergaarde leeft een beest veelal weer korter dan in de vrijheid. In den dierentuin te Amsterdam is echter een Japansche Salamander, die, naar ik meen, nu al een 130 jaren levens telt.

Wat bedoelt de Heere Jezus, als Hij zegt: Als gij aalmoes doet, zoo laat uw linkerhand niet weten wat uw rechter doet? Matth. 6:3.

Wij lezen in het voorgaande vers, dat de Farizezen wilden, dat iedereen 't zoo weten, als zij aalmoezen gaven en daarom lieten trompetten, als al dat werk zoo beginnen, opdat de gevers er eer bij de menschen van zouden hebben. Nu zegt de Heere Christus tot Zijn hoorders: Gij moet juist andersom doen. Gij moet (zie vs. 4) uw aalmoes doen in het verborgen.

De Farizezen waren, naar men zegt, gewoon, als zij b.v. in de synagoge of in de kerk, het geld te nemen in de linkerhand en het dan met veel beweging, met de rechterhand, nog eens te tellen, eer zij het in de schatkist wierpen. Iedereen moest dus wel merken, dat er iemand iets gaf. En als wij nu daarbij nog bedenken, dat men in denouden tijd de rechterhand en de linker „broeders“ noemde, dan wordt ons duidelijk wat de Heere Christus bedoelt. Het staat duidelijk in 't begin van vs. 1: „Hebt acht dat gij uw aalmoes niet doet voor de menschen, om van hen geïen te worden.“

Over den Tijd van Paschen.

Onze lezer J. B. S. te A. (Z.-H.) schrijft ons, naar aanleiding van wat voorkomt in de rubriek „Aan vragers“, *Heraut* van 25 April jl.:

„Ik geloof daarin den geëerden vrager eenige opbeiding te kunnen geven.

Naar eens door ons aan eene sterrewacht is geïnformeerde, wordt het Paascheest berekend naar de schijngehalten der maan en wel zoo, dat de eerste Paaschdag altijd valt op den eersten Zondag na de eerste volle maan in de lente; valt echter de eerste volle maan zelf op een Zondag, dan op den Zondag d.a.v.

Weet men dus de schijngehalten, dan is de berekening voor het Paascheest niet moeilijk, en daarnaar worden dan op de wijze als bekend is, de overige feestdagen geregeld.“

We danken onzen lezer voor zijn mededeeling, die zeker kan bijdragen, om ettelijken anderen lezers de zaak duidelijker te maken.

HOOGENDEUK.

Gereformeerde Gezindheid.

Gereformeerde Kerken.

BEROEPEN: Steenwijk, J. van Druenen, te Sliedrecht. — Epe, G. de Braal, te Oosterbeek. — Tiel, Westmaas, Trumman, Brandwijk, Molenaar, Capelle en Biezelinge, R. P. H. van, cand. te Scheemda. — Oerschie, Elard Marken en Monitor, C. Oranje, cand. a/d V. U., te Middelburg. — Strijen, J. C. Voigt, te Fijnaart.

BERADEN: Geldermalsen, R. Loman, te Herwijnen. — Haarland, J. H. Spoel, te Alblasserdam. — Veenre (cl. Middelburg), H. Kuik, te Putten.

Nederlandsche Hervormde Kerk.

BEROEPEN: Hoog-Blockland, J. Schokking, te Wierp. — Hantien, P. Bokma, te Gorinchem. — Zuillchem c. a., J. A. Hoekema, cand. te Groningen. — Bleiswijk, J. de Visser, te Brakel. — Longenhou c. a., W. Magendans, te Dordrecht en Echten. — Roermond en Maasland, P. J. B. K. Simon van der Aa, te Breda. — Wouterboone, K. Eckhof, te Werkhoven. — Nijmegen, J. L. Pierson, te Hengelo (G.). — Nijmegen, W. Haverkamp, te Parnassend. — Wouterboone c. a., N. Warmolts Jr., te Ternaard. — Bruchem en Kerkwijk, W. van der Waal Jr., te Wijk bij Heerden. — Nieuwvliet, A. Dekker, cand. te Bievelst. — Woudsend (cl. Sneek), J. Vellinga, te Kootwijk. — Giessen Rijswijk, H. J. Dispersink, te Waaspik. — Loon-op-Zand, W. J. de Leeuw, cand. te Utrecht. — Genemuiden, B. J. van Heijningen, te Huizen. — Oosterhout, D. Zoete, te De Lemmer c. a. — Elburg, Bongers, te Kamernik. — Vinkeveen, C. de Hoog, te Uithuizermeeden.

AANGENOMEN: Rotterdam, J. C. Kijlstra Jr., te Engelen.

BERADEN: De Voursche, W. Mensa, te Wilnis c. a. — Osdelande, T. H. van Dolder, te Oude Tonge —

Eersel en Hoogloon c. a., W. G. van Doorne, te Ingen. — Nes op Ameland, J. Offerhaus, te Blyva. — Warnsveld, W. J. Meijers, te Elbergen. — Herkingen (Z.-H.), G. Boer, te Ermelo. — Ootmarsum, A. F. C. Pont, te Nisse. — Dokkum, J. W. de Kanter, te Zoden (bij Tiel). — Stavenisse, J. Riemens Lz., te Hurwenen. — Ouddorp (op Flakke), W. Zijlstra, te Waddinxveen c. a. — Eerbeek, A. G. H. van Hoogenhuize, cand. te Nijmegen.

Advertentien.

Zoo de Heere wil, hopen onze geliefde Ouders:
HARMEN KLEINHOUT
EN
WILLEMINA MAGENDANS,
den 16den Mei a.s. hunne
25-jarige Echtvereeniging
TE HERDENKEN.
Bezoeken worden bij voorkeur op Maandag 17 Mei vóór 5 uur afgewacht.
Hunne dankbare kinderen.
Arnhem, 12 Mei 1897.
Prins Hendrikstraat 50.

Zoo de Heere wil, hopen onze geliefde Ouders:
TH. P. RUNIA
EN
E. K. v. d. SCHAAF,
den 23sten Mei 1897 hunne
25-jarige Echtvereeniging
TE HERDENKEN.
Hunne dankbare kinderen.
Berlijn, 15 Mei 1897.

GETROUWD:
C. LINDEBOOM,
Predikant te Sprang,
EN
A. M. DE JONG,
die, mede namens wederzijdsche Familie, hunnen hartelijken dank betuigen voor de vele bijeen van belangstelling, zoowel vóór als bij hun Huwelijk ondervonden.
Schoonhoven, 11 Mei 1897.

Voor de vele bewijzen van deelneming, ondervonden bij de ziekte en het overlijden van onze lieve Moeder, Mej. de Wed. J. BALHUIZEN — Dijk, betuigen wij onzen hartelijken dank.
HARE KINDEREN.
Hilversum, 12 Mei 1897.

L. G. WEISZ & Co.,
Commissie van toezicht,
Prinsengracht bij de Prinsenstraat,
No. 157,
AMSTERDAM.

Gereformeerd Gymnasium,
te Amsterdam.

Ouders of Voogden, die hunne Zonen of Pupillen met den nieuwen Cursus op eene der Classen van het **Gereformeerd Gymnasium** te **AMSTERDAM** wenschen geplaatst te zien, kunnen zich aanmelden voor 1 Juli bij den ondergeteekende. PROGRAMMA's zijn te verkrijgen met opgave der eischen voor de toelating en andere inlichtingen.

Dr. J. WOLTJER.

Bij de eerste jaarlijksche uitloting van Aandelen in de Renteloze lening der **Gereformeerde Kerk te Breda**, zijn aangegeven de

Nrs. 15 en 52,
betaalbaar door den Penningmeester
P. K. VAN BOON.

F. LION CACHET,
Een jaar op reis
in dienst der Zending.
Met 90 ILLUSTRATIEN en KAARTEN.
Prijs f 5.25.
In fraaie stempelband f 6.75.
BOEKHANDEL
VOORHEER
AMSTERDAM. HÖVEKER & WORMSER.

P. VAN EIJK.
Firma **JOHANNES KRAMER & Co.**,
DAM 15-17, AMSTERDAM.

Koopen en verkoopen EFFECTEN, diverse LOTEN en vreemde COUPONS. Wisselen Gouden, Zilveren MUNTEN en vreemde Banknoten. Sluiten PHOENOTIEN en RELENTIEN. Nemen geldeⁿ a DEPOSITO 1/2 pCt. onder de prolongatiekoers. Bedragen tot en met Duizend Gulden worden op vertoon terugbetaald.

ENCYCLOPÆDIE
DER
Heilige Godgeleerdheid,
DOOR
Dr. A. KUYPER.
Drie Deelen, ingenaaid f 18.75; in drie halfdeelen banden f 21.25. (Losse banden per stuk f 1.—).
BOEKHANDEL
VOORHEER
HÖVEKER & WORMSER.
Amsterdam.
ELECTRISCHE DRUKKERIJ, Amsterdam.

Wordt gevraagd, tegen 1 Augustus, eene flinke zindelijke

Dienstbode.

als **Meld-alleen**, in een net burgergezin met kinderen, flink loon, Geref. godsl. Zonder goede getuigen onnoodig zich aan te melden. Fr. br. bij D. KRABMAN, Obrechtstraat 106, Den Haag.

„Effatha.“

Christel. Instituut voor Doofstommen.

De Inschrijving van **nieuwe leerlingen** voor deze Inrichting is opengesteld tot 15 Juni e. k. Inlichtingen worden op aanvraag gratis verstrekt.
Leiden.
L. C. ORANJE.

Calvini Opera Omnia.

Ed. BAUM, CUNTZ en REUSS (50 vol.), ter overname aangeboden voor f 175.— (heeft f 360.— gekost).
Franco brieven, lett. J., Bureau *Heraut*.

HENRY,

COMMENTARY HOLY BIBLE.

6 groot royal 8°. deelen, geïllustreerd en in nette stempelbanden. Prijs (met elegant eikenhouten kastje) f 32.50.

Voor andere, goedkope edities, in prijzen van f 20.— tot f 30.—, vraag men i. v. p. nadere inlichtingen en zigtzending.

Kampen.
I. H. KOK,
Antiquarische Boekh.

MATTEN!

Dames, op ontv. van f 1.55 ontv. u franco 4 mooie st. Gangmatten, 4 flinke Kamermatten, frisch grijs m. rood, 1 ronde Spaansche Tafelmat, 1 vierk. grijze ijzersterke Deurslijmat, lang 88, breed 58 cm., samen 10 stuks. Wie binnen 8 dagen postw. of postz. zendt, ontv. cadeau: 1 nette Bloemst. v. 6 p., 1 Stoelk., 1 Vogelk., 1 Linnenm., 1 mooie Prullenm., 1 Wrijfj., 1 Messenm., 4 Huishm. of 1 flink wol Tafelkleed, samen 11 st. **Rietwerk-Magazijn, Prinsengracht 146, Amsterdam.**

VERSCHEENEN:

Het laatste Bijbelboek,

DOOR

DEN SCHRIJVER VAN

De heerlijkheid der nieuwe Bedeeing in de

schaduw des Ouden Verbonds.

Ingenaaid f 1.25. — Gebonden f 1.75.

BOEKHANDEL

VOORHEER

AMSTERDAM. HÖVEKER & WORMSER.

Dr. Scheurer's Hospitaal.

Ontvangen in het eerste kwartaal:

Uit een busje van Mej. v. B. G. te U. f 13; Ds. v. G. te O. f 148; door Dr. S. te H. gev. in de collecte f 20; door Mej. K. te Dokkum van de meisjesver. D. d. H. f 5; door Ds. A. G. H. van den kerkeraad te Zeist f 15; van den heer B. te G. uit een busje f 12.50; van Mej. W. te V. f 2; door het algemeene hoofd te Wageningen f 22.50; door idem te Kampen f 165; N. N. te Zwolle f 25; door 't algemeene hoofd te Groningen f 20; id. te Arnhem f 61.25; id. te Haarlem f 12.50; idem te Leeuwarden f 27.50; id. te Purmerend f 5; id. te Nijmegen f 12.50; id. te Gorcum f 12.75; id. te Sas v. Gent f 7.50; id. te Ermelo f 2.75; id. te Naarm f 13.75; id. te Oude Wetering f 16.25; id. te Nieuwveen f 1.50; id. te Zevenbergen f 2.50; id. te Helder f 12.50; id. te Zierikzee f 4.50; id. te Sochoonhoven f 8.50; id. te Kollum f 10; id. te Deventer f 12.25; id. te Harlingen f 17.50; id. te Leiden f 26.75; id. el. Marken f 6.25; id. te Zuthphen f 24; id. te Dieren f 14; id. te Buitenvoort f 5; id. te Utrecht f 36.25; id. te Enschede f 70.84; id. te Dordrecht f 5.75; id. te Driebergen f 25; id. te Aalten f 16.25; id. te Gouda f 3.75; id. te Maasland f 13; id. te Rotterdam f 283.65; id. te Zwolle f 61.25; id. te Middelburg f 32.50; id. te Amersfoort f 15; id. te Lemmer f 3.75; id. te Vlaardingen f 10; id. te Wageningen f 6.25; id. te Beekbergen f 3.75; id. te Nieuwendijk f 8.75; id. te Hilversum f 12.50; id. te Hoogeveen f 6.25; id. te Zaltbommel f 3.75 en 1000 postzegels; id. te Villingen f 14.50; id. te Amsterdam f 180.05; id. te 't-Gravenhage f 45; id. te Sneek f 28; id. te Schiedam f 12.50; van de vrouwenver. Martha te Dokkum f 5; door Mej. v. D. en Madame D. te Brussel f 80; Mej. T. te A. f 2.50; door den heer G. F. W. te D. f 2. Men zie voor meer gedetailleerde opgave: *Het Kerkblad* van 13 Mei 1897.

De Penningmeesters,
JACQUELINE C. RUTGERS.
Keizersgracht 192, Amsterdam.

Dit blad wo
Bijdragen va
dit blad betrel